

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет тваринництва та водних біоресурсів

Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

тваринництва та водних біоресурсів

Руслан Кононенко

» квітень 2023 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри технологій
у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

Протокол № 8 від «28» квітня 2023 р.

Завідувач кафедри

Вадим Лихач

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОНП

«Технології виробництва і

переробки продукції тваринництва»

» С. Рубан Сергій Рубан

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ КОНЯРСТВА

1. Рівень вищої освіти – **третій освітньо-науковий**
2. Галузь знань – **20 - «Аграрні науки та продовольство»**
3. Спеціальність – **204 - «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва»**
4. Освітньо-наукова програма – **«Технології виробництва і переробки продукції тваринництва»**
5. Гарант ОНП: доктор с.-г наук, професор С. Рубан
6. Розробник: кандидат с.-г. наук, доцент С. Осадчий

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ КОНЯРСТВА

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство	
Освітньо-науковий рівень	третій	
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	
Освітньо-наукова програма	технології виробництва і переробки продукції тваринництва	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	Не передбачено	
Курсовий проект (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	екзамен	
Показник навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	-
Семестр	3	-
Лекційні заняття	20	-
Практичні, семінарські заняття		-
Лабораторні заняття	30	-
Самостійна робота	100	-
Індивідуальні завдання		-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Сучасні технології виробництва продукції конярства» є вивчення питання сучасних селекційних і промислових технологій виробництва різних видів продукції конярства, їх розвиток, впровадження та поширення.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів професійних знань щодо існуючих шляхів удосконалення технологічних процесів виробництва основної (роботоздатність) та додаткової (конина, молоко, кумис) продукції конярства, спрямованих на ресурсо- та енергозбереження, отримання високоякісної продукції за підвищення рентабельності ведення галузі.

Завдання цієї дисципліни дати майбутнім фахівцям можливість на основі проведення аналізу існуючих технологій у конярстві визначити напрями удосконалення технологічних процесів виробництва продукції з метою їх оптимізації та мінімальних витрат ресурсів.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність, розв'язувати комплексні задачі і проблеми у певній галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК01. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми професійного та/або дослідницького характеру в сфері селекції та розведення

тварин, годівлі тварин та технології кормів, технології виробництва та переробки продукції тваринництва, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК02. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у технології виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичних міждисциплінарних напрямках.

СК09. Здатність до підприємництва та прояву ініціативи щодо впровадження у виробництво результатів дисертаційного дослідження.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з технології виробництва і переробки продукції тваринництва та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку та мати здатність до отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПРН2. Визначати, формулювати та вирішувати проблеми професійного та/або дослідницького характеру в сфері селекції та розведення тварин, годівлі тварин та технології кормів, технології виробництва та переробки продукції тваринництва, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПРН3. Виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у технології виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичних міждисциплінарних напрямках; упорядковувати концептуальні знання в галузі та на межі галузей знань.

ПРН08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи технології виробництва і переробки продукції тваринництва як науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері спеціальності та у викладацькій практиці.

ПРН09. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і спеціалістами результати досліджень, наукові та прикладні проблеми у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва державною та

іноземною мовами, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях провідних міжнародних наукових видань.

ПРН11. Оцінювати потребу та проявляти ініціативу щодо інновацій у галузі знань аграрні науки.

3. Структура навчальної дисципліни

- повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі			
л		п	лаб	ін д	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Складові технологічних процесів у конярстві	12	2		3		7					
Тема 2. Вимоги норм технологічного проектування країн Євросоюзу та України до сучасного обладнання у конярстві	12	2		3		7					
Тема 3 Біологічна суть відтворення коней	12	2		3		7					
Тема 4. Поліморфні системи крові і використання їх як генетичних маркерів	12	2		3		7					
Тема 5. Успадкування жвавості і витривалості та інших кількісних і якісних селекційних ознак коней	12	2		3		7					
Тема 6. Технології сучасного використання молока кобил і конини в педіатрії	18	2		3		13					
Тема 7. Використання СЖК для виробництва естрогенів	18	2		3		13					
Тема 8. Біологічна і поживна цінність конини	18	2		3		13					
Тема 9. Системний біоінжиніринг в конярстві	18	2		3		13					
Тема 10. Менеджмент і маркетинг у конярстві	18	2		3		13					
Усього годин	150	20		30		100					

4. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Прогнозування високої жвавості та скакового класу у коней рисистих і верхових порід	3
2.	Визначення взаємозв'язку селекційних ознак з роботоздатністю коней	3
3.	Сучасні методи визначення типу ВНД коней	3
4.	Цикл відтворення для коней різного напрямку	3
5.	Формування і ведення Реєстру коней. Правові і юридичні стосунки	3
6.	Селекція коней з обмеженим генофондом	3
7.	Методи прогнозування молочної продуктивності кобил	3
8.	Сучасні методи аналізу хімічного складу конини, отриманої від коней різних порід	3
9.	Сучасні методи аналізу хімічного складу молока, отриманої від кобил різних порід	3
10.	Порівняльна характеристика хімічного складу молока кобил та кумису	3
Разом по лабораторним заняттям		30

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувачами.

1. Природна і штучна селекція в кіннозаводстві.
2. Прикладна генетика в селекції коней.
3. Цитогенетика та ймовірність в кіннозаводстві.
4. Генетичні аспекти успадкування мастей у коней
5. Історія розвитку племінної справи в кіннозаводстві
6. Особливості селекції скакових, рисистих та спортивних коней.
7. Структура плану селекційної роботи в конярстві.
8. Підбір у племінному конярстві.

9. Методи розведення у племінному конярстві.
10. Зоотехнічний облік в племінному конярстві
11. Ідентифікація та реєстрація племінних коней
12. Облік ідентифікованих коней у господарстві.
13. Ведення Реєстру коней
14. Сучасний стан конярства і перспективи його розвитку
15. Правила присвоєння кличок лошатам
16. Одомашнення коней
17. Історія заснування традиційних призивів при випробуванні англійської чистокровної породи коней
18. Походження коней
19. Шишкінський період створення орловського рисака
20. Дикі родичі коней
21. Розвиток конярства у зарубіжних країнах
22. Доместикаційні зміни коней
23. Випробування ваговозів
24. Типи конституції коней
25. Випробування коней верхових порід
26. Характеристика алюрів коней
27. Іподромні випробування рисаків
28. Класифікація мастей і відмітин коней
29. Іподромні випробування коней
30. Зоотехнічна виводка коней
31. Оцінка жеребців-плідників за якістю потомків
32. Інтелект коня
33. Коні у біологічній промисловості
34. Класифікація порід коней
35. Іппотерапія
36. Інтер'єр коней
37. Сироватка жеребних кобил (СЖК), виробництво, її дія і властивості

38. Верхові породи коней
39. Кінний туризм
40. Чистокровна верхова порода коней, створення, генеалогічна структура, сучасний стан
41. Національні кінно-спортивні ігри
42. Українська верхова порода, створення, генеалогічна структура, сучасний стан
43. Кінні пробіги
44. Тракененська порода, створення, генеалогічна структура, сучасний стан
45. Триборство, як класичний вид кінного спорту
46. Ольденбурзька порода коней, створення, сучасний стан
47. Стипль – чез, особливості, організація і проведення
48. Голштинська порода коней, створення, сучасний стан
49. Долання перешкод (конкур), визначення, класифікація, проведення змагань
50. Орловський рисак, створення, генеалогічна структура, сучасний стан
51. Виїздка (або вища школа верхової їзди), визначення, класифікація, проведення змагань
52. Новоолександрівський ваговоз, створення, генеалогічна структура, сучасний стан
53. Способи виготовлення кумису
54. Гуцульська порода коней
55. Кумисні закваски
56. Російський рисак, етапи створення, генеалогічна структура, сучасний стан
57. Роздоювання кобил
58. Американська стандартбредна порода, створення, генеалогічна структура, сучасний стан
59. Молочна продуктивність кобил і методи її визначення
60. Технологія відтворення поголів'я коней

61. Хімічний склад кобилячого молока
62. Особливості відтворення у кобил
63. Морфологічні особливості вим'я коби
64. Підготовка і проведення парувальної кампанії
65. Вимоги до м'ясних коней
66. Підготовка до жеребіння і вижеребка
67. Маса туші і забійний вихід
68. Утримання і годівля відлучених лошат
69. Сорти конини
70. Вирощування молодняка коней старшого віку
71. Хімічний склад і поживна цінність конини
72. Індивідуальний заводський тренінг молодняка коней
73. Робочі якості коней
74. Вчені в галузі конярства, їх роль в розвитку вітчизняного кіннозаводства
75. Типи вищої нервової діяльності і їх вплив на відтворні функції коней.
76. Пороодоутворювальний процес як соціальна необхідність.
77. Строки і способи парування кобил: ручне, варкове, косячне.
78. Штучне осіменіння кобил і трансплантація ембріонів.
79. Роль Державних заводських стаєнь (ДЗС) в організації парувальних пунктів.
80. Особливості і стадії ембріонального розвитку плода у кобил.
81. Перевірка якості сперми жеребців
82. Вижереблення, правила присвоєння кличок лошатам.
83. Ведення зоотехнічної документації про парування та вижереблення кобил.
84. Закономірності росту і розвитку молодняка. Вирощування лошат до відлучення, підгодівля підсисних кобил і лошат.
85. Відлучення лошат і їх вирощування до річного віку. Утримання, годівля, моціон та груповий тренінг молодняка.
86. Принципи годівлі та утримання молодняка віком від 1 до 2 років. Пасовищне утримання молодняка. Контроль за розвитком молодняка.

87. Особливості групового та індивідуального тренінгу в залежності від породи та напрямку використання.
88. Ідентифікація лошат.
89. Контроль походження лошат за трансферинами груп крові.
90. Контроль походження лошат за ДНК-сателітами
91. Системи заводського тренінгу молодняку

6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються нормативні документи, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, наочні стенди, каталоги нормативних документів, Закони України тощо.

7. Форми контролю

1. Усний і письмовий поточний контроль знань.
2. Формою самостійної роботи здобувача є вивчення спеціальної літератури та виконання індивідуальних завдань.
3. Залік.

8. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

9. Рекомендована література

Основна література

1. Брюдигер С. Характер лошади: гены или воспитание?. Конный мир. 2002. № 4. С. 52-54.
2. Вирощування ремонтного молодняку с.-г. тварин. К.: Урожай, 1993. С. 152-179.
3. Волков Д.А., Новиков А.А., Латка А.М. Краткая история, современное состояние и пути совершенствования украинской верховой породы лошадей ГКПЛ Украинской верховой породы, т. 5. К., 2001. С. 14-38.
4. Гопка Б.М., Хоменко М.П., Павленко П.М. Конярство. К.: Вища освіта, 2004. 320 с.
5. Гопка Б.М., Скоцик В.Є., Павленко П.М. та ін. Практикум з конярства. К.: 2011. 384 с.
6. Гопка Б.М., Судай В.Д., Скоцик В.Є. Нетрадиційне конярство. К.: Вища освіта, 2008. 191 с.
7. Нероденко В.В. Биологические основы тренировки в конном спорте. – Черкасы: 2009. 412 с.
8. Нормативно-правові акти з ідентифікації та реєстрації коней. К., 2005. 192 с.
9. Рогалев Г.Т. Асимметрия тела лошади. Теория и практика физической культуры. 1977. № 5. С. 67-69.
10. Свечин К.Б. Индивидуальное развитие с.-х животных. К.: УАСХН, 1961. 408 с.
11. Сірацький Й.З., Федорович Є.І., Гопка Б.М. Інтер'єр сільськогосподарських тварин. К.: Вища освіта. 2008. 298с.

Допоміжна

1. Королів В. Як вибирати коня. К., 1971. 40 с.
2. Соколов И.И. Биологические особенности домашних животных и их диких предков. Природа. 1955. № 3. С. 18-25.

3. Спирюков И.А. О рессорной функции плечевого пояса и плеча у лошади. Коневодство. 1952. № 1. С. 7-13.

10. Інформаційні ресурси

1. <http://www.konevodstvo.org/>
2. <http://konevodstvo.su/>
3. <http://www.horses.dp.ua/>
4. <http://www.kazequestrian.org/>
5. <http://www.agro-business.com.ua/>
6. <http://agroua.net/animals/>